

KAYSERİ BİLİM MERKEZİ-ERCIYES ÜNİVERSİTESİ GÖNÜLLÜLÜK SİSTEMİ

Doç. Dr. Kasım KARAMAN

BİLİM MERKEZLERİ

- Dünya çapında sayıları 3000'lerin üzerinde olan bilim merkezlerini her yıl 300 milyondan fazla kişi ziyaret etmektedir.
- Bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler ve gündelik hayata yansımaları arttıkça bilim ve teknoloji merkezlerine olan talepler de artmaktadır. Bu bağlamda bilim ve teknoloji merkezleri hem niceliksel hem de niteliksel gelişmeye ve genişlemeye devam etmektedir.

BİLİM MERKEZLERİ

- Bilim merkezlerinin kuruluşu tarihsel olarak oldukça eskilere dayansa da esasen Dünya’da 1960-70’li yıllarda yaygınlaşmaya başlamıştır.
- 1980’lerde bilim merkezlerine teknoloji de eklenerek bilim ve teknoloji merkezleri olarak isimlendirilmeye başlanmıştır.

BİLİM MERKEZLERİ

- 1980'lerde bilim merkezi anlayışında, enformasyon toplumu süreciyle ilişkili olarak, yeni gelişmeler olmuştur.
- Avrupa'da, Japonya'da ve bazı Asya ülkelerinde “eski” merkezler, enformasyon toplumu sürecine katkı sağlayacak yeniliklerle yeniden organize edilmiş ve bilim merkezlerinin kapsamı genişletilmiştir.

BİLİM MERKEZLERİ

- Sanayi toplumlarının ihtiyaç duyduğu işgücü ihtiyacını karşılayacak en uygun sistem olarak görülen örgün eğitim yaklaşımı, 2. Dünya savaşından sonra daha da yaygınlaşarak eğitim sistemlerinin temelini oluşturmuştur.
- 1960'lardan sonra bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, yanısıra Dünya genelindeki hızlı ekonomik ve siyasi değişimler, sanayi toplumlarından farklı yeni ihtiyaçlar ortaya çıkarmıştır. Bu yeni ihtiyaçlar mevcut eğitim sisteminin de değişimini zorunlu hale getirmiştir

BİLİM MERKEZLERİ

- Bilim merkezleri bilim, teknoloji ve toplum arasında bağlar oluşturarak toplumda bilim anlayışının gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Bu çerçevede “bilimsel ve teknolojik vatandaşlık” olarak ifade edilen bilgi toplumunun yeni vatandaşlık gereksinimlerini de karşılamaya da yardımcı olmaktadır.
- Bilim merkezleri aynı zamanda yetişkinler için bilim okuryazarlığı konusunda fırsatlar sunmaktadır.

KAYSERİ BİLİM MERKEZİ

- TÜBİTAK, bilimsel bilginin toplumla paylaşılması, bilim okuryazarlığının artırılması, özetle bilgi toplumunun oluşumunu desteklemek amacıyla "4003 Bilim Merkezi Kurulması Destek Çağrısı"nda bulunmuştur.
- Bu bağlamda Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından TÜBİTAK desteğiyle Kayseri Bilim Merkezi inşa edilmiş ve 2016 yılında faaliyetlerine başlamıştır.

KAYSERİ BİLİM MERKEZİ

- Kayseri Bilim Merkezi'nde idari ve hizmetli kadrosu dışında, merkezin etkinliklerini gerçekleştiren uzmanlar istihdam edilmektedir.
- Ancak merkeze gelen yıllık 150000-200000 ziyaretçi dikkate alındığında istihdam edilen uzman sayısının sınırlı kaldığı görülmektedir.

KAYSERİ BİLİM MERKEZİ

- Gelen ziyaretçilerin sergi salonlarını rehberler eşliğinde gezmeleri ve etkileşimli atölye çalışmalarına aktif olarak katılımlarının artırılması önem arz etmektedir.
- Bu problem dünya genelinde bilim merkezlerinde gönüllük sistemleri oluşturularak aşılmaya çalışılmaktadır.

KAYSERİ BİLİM MERKEZİ

- Bu noktada Kayseri Bilim Merkezi yönetimiyle yapılan görüşmelerde hem merkezin faaliyetlerinin daha etkili ve verimli hale getirilmesi hem de Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören farklı branşlardaki öğretmen adaylarının Kayseri Bilim Merkezi'nin faaliyetlerinde etkin rol almaları için **Topluma Hizmet Uygulamaları** dersi kapsamında bir gönüllülük uygulaması gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI

- Topluma Hizmet Uygulamaları (THU) Eğitim Fakülteleri öğretim programlarında Yüksek Öğretim Kurulu tarafından yapılan değişiklikler çerçevesinde 2006-2007 öğretim yılından itibaren zorunlu 3 kredilik (2+1) bir ders olarak müfredata eklenmiştir.

TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI

- Eğitim Fakültelerinde uygulanan Topluma Hizmet Uygulamaları Dersine ilişkin Öğretmen Yetiştirme Türk Milli Komitesi tarafından uygun görülen Yönergenin eğitim fakültelerinde uygulanması hususu 17.02.2011 tarihli Yükseköğretim Genel Kurul toplantısında incelenmiş ve söz konusu yönergenin Eğitim Fakültelerinde uygulanması uygun görülmüştür.

TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI

■ Ders kapsamında,

güncel toplumsal sorunları belirleme; belirlenen toplumsal sorunların çözümüne yönelik projeler hazırlama; bireysel ve grup olarak sosyal sorumluluk projelerinde gönüllü olarak yer alma; çeşitli kurum ve kuruluşlarda sosyal sorumluluk projelerine katılma; panel, konferans, kongre, sempozyum gibi bilimsel etkinliklere izleyici, konuşmacı ya da düzenleyici olarak katılma; sosyal sorumluluk projelerinin sonuçlarını değerlendirme amaçlanmaktadır.

TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI

- Bu çerçevede Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi de ***Topluma Hizmet Uygulamaları Rehberi*** hazırlamıştır.
- Bu rehber de ders kapsamında işbirliği yapılabilecek bazı kurum ve kuruluşlar da belirtilmiştir.

TOPLUMA HİZMET UYGULAMALARI DERSİ KAPSAMINDA ETKİNLİKLERİN YÜRÜTÜLEBİLECEĞİ BAZI KURUM VE KURULUŞLAR

- ✓ Resmi ve özel okullar, özellikle zihinsel engelliler okulu, görme engelliler okulu, işitme engelliler okulu, yatılı ilköğretim bölge okulları, birleştirilmiş sınıfları olan köy okulları,
- ✓ Resmi ve özel hastaneler,
- ✓ Çocuk Esirgeme Kurumu'na bağlı merkezler, yetiştirme yurtları, Müzeler, öğrenim yerleri,
- ✓ Galeriler ve kütüphaneler,
- ✓ **Belediyelere bağlı birimler,**
- ✓ Aşevi, huzurevi gibi sosyal hizmet alanları,
- ✓ Üniversite,
- ✓ Kamu yararına çalışan dernekler ve vakıflar (Kızılay, Yeşilay, Verem Savaş Derneği, TEMA, Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı vb. gibi),
- ✓ Cezaevleri ve çocuk ıslahevleri,
- ✓ Hayvan barınakları,
- ✓ Meslek odaları,
- ✓ Organize sanayi bölgesi ve sanayi,
- ✓ Muhtarlıklar,
- ✓ Okul aile birlikleri ... vb.

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ GÖNÜLLÜLÜK SİSTEMİ

- Bazı üniversiteler işbirliği yapılabilecek kurum ve kuruluşları daha ayrıntılı olarak değerlendirmişler ve bilim merkezlerini de bu kapsama almışlardır.
- Yine bazı üniversiteler (Örneğin Kocaeli Üniversitesi) THU dersi kapsamında bilim merkezleriyle işbirliği yapmaktadır.

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ GÖNÜLLÜLÜK SİSTEMİ

- Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi de 2016 yılında kurulan Kayseri Bilim Merkezi ile ders kapsamında 2017-2018 öğretim yılında işbirliğine başlamıştır.
- Hem bilim merkezi yetkililerinden hem de katılımcı gönüllü öğrencilerden alınan olumlu geri dönütler sonucunda 2018-2019 öğretim yılında uygulama devam etmiştir.

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ GÖNÜLLÜLÜK SİSTEMİ

- 2017-2018 öğretim yılında başlatılan ve 2018-2019 öğretim yılında da devam eden farklı öğretmenlik alanlarından 200 kadar gönüllü Bilim Merkezi'nin etkinliklerinde aktif rol almıştır.

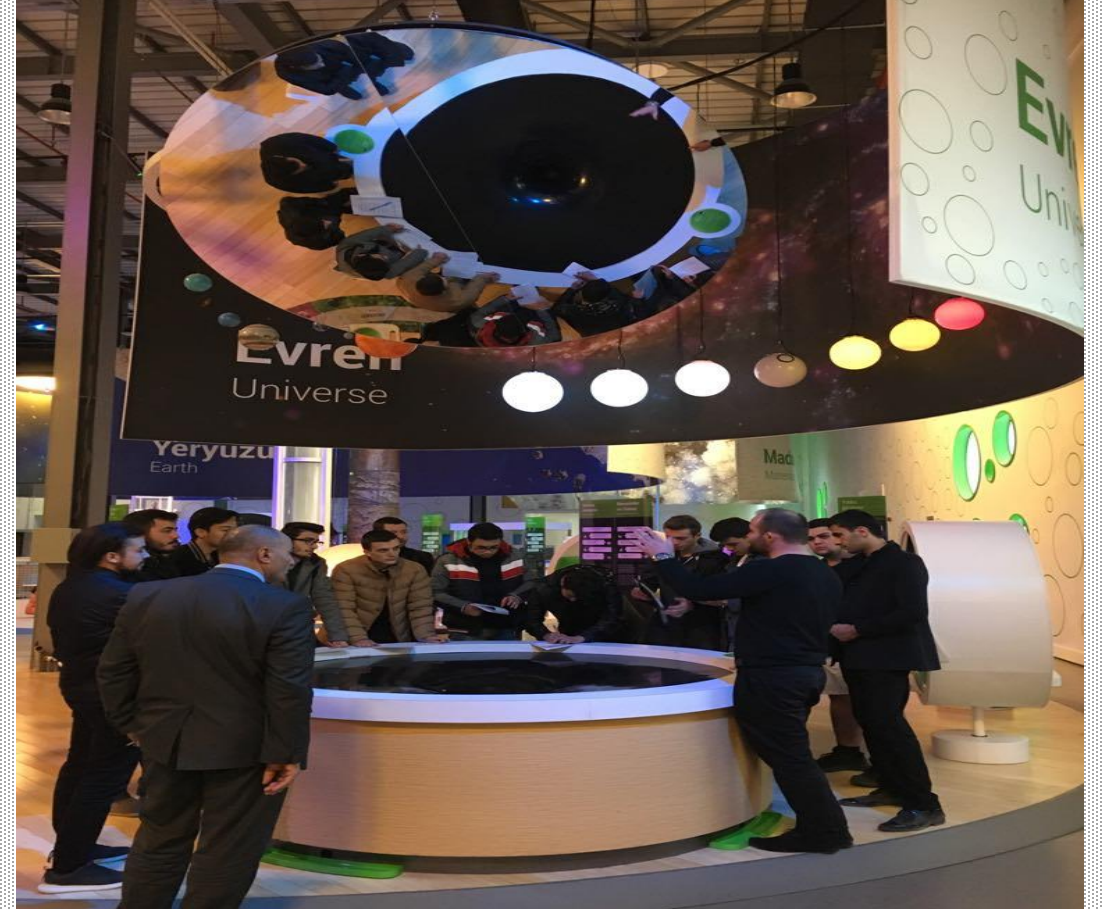

- Uygulama sonunda öğrencilerden alınan geri dönütlerde,
- Öğrencilerin uygulamayı çok faydalı olarak tanımladıkları,
- Etkinliklerde aktif rol almalarının kendilerine olan güveni artırdığı,
- Öğretmenlik mesleğine hazırlandıklarını,

ERCİYES ÜNİVERSİTESİ GÖNÜLLÜLÜK SİSTEMİ

- Ders müfredatlarıyla okul dışı öğrenme alanlarını ilişkilendirmeyi ve teoriyi pratiğe dönüştürme becerisi kazandıkları,
- Disiplinlerarası işbirliği imkanı buldukları,
- Bilim Şenliği gibi farklı bilimsel etkinliklerde de rol almalarına imkan sağlayarak bu alanda tecrübe kazanmalarını desteklediği

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ GÖNÜLLÜLÜK SİSTEMİ

- Her yaş grubundan ziyaretçiyle etkileşime girdikleri,
 - Hem öğrendikleri hem öğrettikleri,
 - Sürekli bilimsel gelişmeleri takip etmeye başladıkları,
- tespit edilmiştir.

SONUÇ

- Ders kapsamında Bilim Merkezi'ne devam eden öğrenciler bir taraftan öğretmenlik mesleğine hazırlık yaparken diğer taraftan kendileri de birer öğrenen olarak mesleki gelişimlerine katkı sağlamaktadırlar.
- Ayrıca derslerde öğrendikleri teorik bilgileri uygulamaya dönüştürme imkânı bulmaktadırlar.
- Öğrenci olarak geldikleri Bilim Merkezi'nden öğrenen ve öğreten olarak ayrılmaktadırlar.

SONUÇ

- Erciyes Üniversitesi-Kayseri Bilim Merkezi işbirliğinin bu çalışma ile sınırlı kalmaması farklı alanlarda da bu sürecin devam etmesi özellikle gönüllülük sisteminin üniversite geneline yayılması için işbirliği süreci hızlandırılması önem arz etmektedir.

***İlginiz için
TEŞEKKÜR EDERİM.***

Doç. Dr. Kasım KARAMAN